

KLÄCKANDE

– betydelsen att ha kunskaper om

JAG HANN Knappt stiga över tröskeln in i butiken The Trout Shop i samhället Craig på den amerikanska prärien vid stranden av den stora älven Missouri – The Mighty Mo – förrän man entusiastiskt berättade att de stora dagsländorna Western March Brown och Blue-Winged Olive kläckt de senaste dagarna.

Majförmiddagen bjöd på ett flödande solsken. Ingen vind blåste. Missouri flöt lugn och stilla betydligt lägre än i oktober. Ingenting kläckte, ingen fisk vakade. Två vithövdade örnar flög med kraftiga vingslag uppströms, en rödstjärtad vråk cirklade högt i luften, amerikanska rödhakar plockade mask, the red-winged black bird klängde i träden och över alltsammans välvde sig Montanas stora himmel.

Jag gick långsamt efter stranden med mitt F.E. Thomas flugspö, modell Dirigo, i handen och spanade efter vak eller fisk i vattnet. Spöt hade hjälpt mig att ta min största regnbåge i oktober i Henry's Fork på en No Hackle Dun-torrfluga. Mitt på dagen hade dagsländor börjat kläcka, Mahogany Dun (vassländor) tillsammans med Tiny Blue-Winged Olive (åsländor). När regnbågen tog den mahognybruna, hackellösa torrflugan bunden av Johan Sterner och kände dragningen i munnen tvärvände den, på regnbågars vis. Inom en sekund startade en rusning nedströms, uppströms och nedströms igen ett hundra meter, där Johnny Skagersjö var beredd med häven.

Mitt spö Dirigo, uppkallat efter den amerikanska delstaten Maines motto

Dirigo som betyder »Jag leder«, är tredelat med mörkröda spöindningar och en jämn, spänstig aktion ned i handtagsdelen. Det märks tydligt att F.E. Thomas fick sin utbildning hos H.L. Leonard innan han efter sju år drog sig tillbaka och började bygga sina egna spön. Hans modell Special, som inte klarade kvalitetskontrollen, blev modell Dirigo på grund av olika skönhetsfel som synliga limfogar, vattenmärken på bambun och andra mindre fel som ingen normal person lägger märke till. Men taperingen och bambun var samma.

Fjädermyggor

EN SILKELINA i klass 4, infettad med röd Mucilin, kompletterade spöt tillsammans med en 14 fots 6X-tafs (0,14 mm) och en liten fjädermygga – en perfekt

DAGSLÄNDOR

...dem och att analysera vakformer

TEXT: LARS-ÅKE OLSSON FOTO: JENNIFER OLSSON

utrustning i det skarpa solskenet. Strax utanför stranden i centimeterdjupt vatten, 25 meter uppströms, såg jag ett litet stänk som återkom med jämna mellanrum. Jag närmade mig långsamt. Där låg en liten, döende abborre och slog med stjärten. Medan jag betraktade den välbekanta svenska fisken och funderade på hur den kommit dit, lyfte jag blicken och tittade ut i strömmen fyra, fem meter utanför strandkanten där ett stengrund stack upp i vattenytan och skapade en strömkant. Till min förvåning såg jag flera fiskar som vakade på grunt vatten.

Med svärmande fjädermyggor runt omkring mig borde en liten fjädermygga vara rätt val. Men den grå, grizzlyhacklade torrflugan som jag tar alla fiskar på när de äter fjädermyggor flöt över de vakande regnbågarna utan att de bryd-

de sig om den. Jag bytte därför till en liten svart fluga med fallskärmshackel och en vit vinge med kroppen hängande under ytan. En perfekt imitation av en fjädermyggpuppa i storlek 20. Min teori bekräftades då jag tog en regnbåge, men sedan hände ingenting.

Bucklor på vattnet

VAKEN VAR SNABBA och kraftiga virvlar visade att regnbågen jagade efter insekter som rörde sig snabbt i vattnet. Ibland slog en kaskad av vatten upp, ibland såg vaken ut som bucklor i vattenytan (bulging på engelska). Det finns ingen fisk som vakar på det viset när den äter hjälplösa, nästan orörliga fjädermyggpuppor. Nattsländepuppor skulle det kunna ha varit men det var för tidigt på året. Det skulle dröja två månader innan de första

kläckte. Jag såg inga nykläckta dagsländor (duns) på vattnet, men innan de första visar sig är nymfarna aktiva. De simmar upp till vattenytan och flyter under den innan de tränger igenom det sega ytskiktet. Blue-Winged Olive och Western March Brown – det var vad Chris på The Trout Shop entusiastiskt berättat om, så det skulle kunna vara nymfarna till någon av de två som fisken åt eller bäge.

Jag plockade fram min speciella tafs för nymffiske, 7,6 fot lång och tvinnad, och förlängde den med två fot 6X fluorocarbon och knöt jag på en olivgrön nymf med brunspräckliga vingsäckar, ben och stjärtspröt av en fjäder från en tjäder. Det var nymfen till Gimåsländan, vars namn är en lek med orden Gimån och åsländan. En

Häftiga vak och rörelser åt sidorna avslöjar att regnbågen jagar och äter någonting som rör sig snabbt under vattenytan.

fördel med den tvinnade tafsens är att den är tjock, lätt att fetta in och syns bra på vattnet. En annan fördel är att den ser ut som en uttänjd och stor gammaldags telefonsladd, vilket gör att minsta dragning i tafsens syns tydligt.

Silkesvante i en järnnäve

JAG BYTTE SPÖ till ett F.E. Thomas Special, 8,6 fot långt, och en dubbeltaperad lina i klass 6, för att se om spöt var för kraftigt och linan för tung för det delikata fisket i det soliga vädret.

F.E. Thomas Dirigo (t.v.) och Special.

The Special har en djup, kraftfull aktion och är vilisamt att kasta och fiska med – en silkesvante i en järnnäve. Det var rätt taktik och teknik, för jag krokade tre fiskar men tappade alla. Jag var ändå nöjd med den halva framgången.

De vakande fiskarna hade nu långsamt flyttat

ut i strömmen, bort från det obehagliga området. Men de fortsatte att vaka, två och två eller tre och tre, och nu visade sig nykläckta dagsländor på vattenytan: Blue-Winged Olives (åsländor). Jag bytte Gimånymfen till torrflugan Gimåsländan, vadade efter så att jag skulle kunna kasta med kort lina och jag krokade och landade en fisk. De första regnbågarna, strax utanför stranden, hade nu börjat »nymfa« igen bakom ryggen på mig så jag bytte igen till nymfen och kastade snett nedströms, mendade linan, vändade och såg tafsens sträckas. Jag gjorde mothugg och krokade en vild, vacker och kraftig regnbåge. På väg mot friheten nedströms i det snabbare och djupare partiet av älven drog den ut fluglinan i omgångar tills 10 meter backing hängde utanför spöspetsen, men flugan hade säkert fäste så regnbågen tröttnade och håvades.

Sawyers nymfteknik

FRANK SAWYERS NYMFFISKETEKNIK – The Netheravon Style of Nymph Fishing – med nymf och infettad flytande tafs är ett intressant och spännande fiske som jag placerar på samma nivå som torrflugfiske. Där strömmen började plana ut och vattenytan var slät och avslöjande vakade en regnbåge som en delfin och simmade omkring i ytan och jagade

nymfer. I andra kastet tog den nymfen, krokades och landades.

Efter en timme var den korta dagsländeckningen över och förvandlingen från duns till spinners gick fort.

Sällan ser man de två stadierna samma dag. Nu var jag omgiven av hundratals dagsländespinner som med blänkande, genomskinliga vingar och skarpa färger klängde på

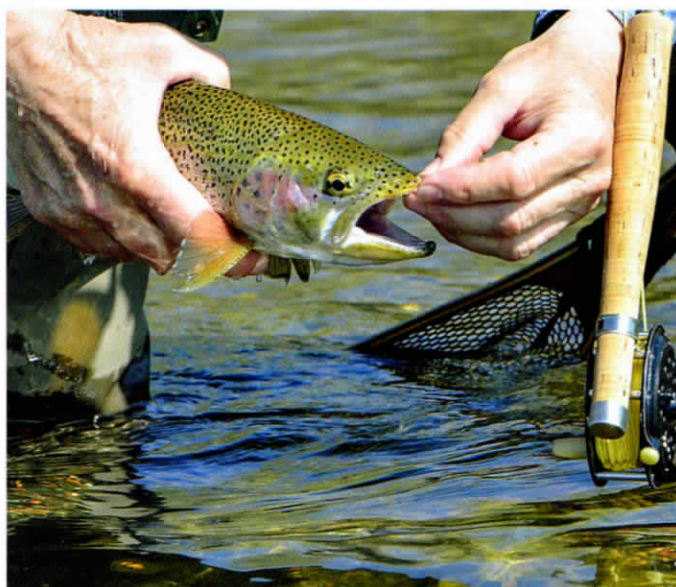
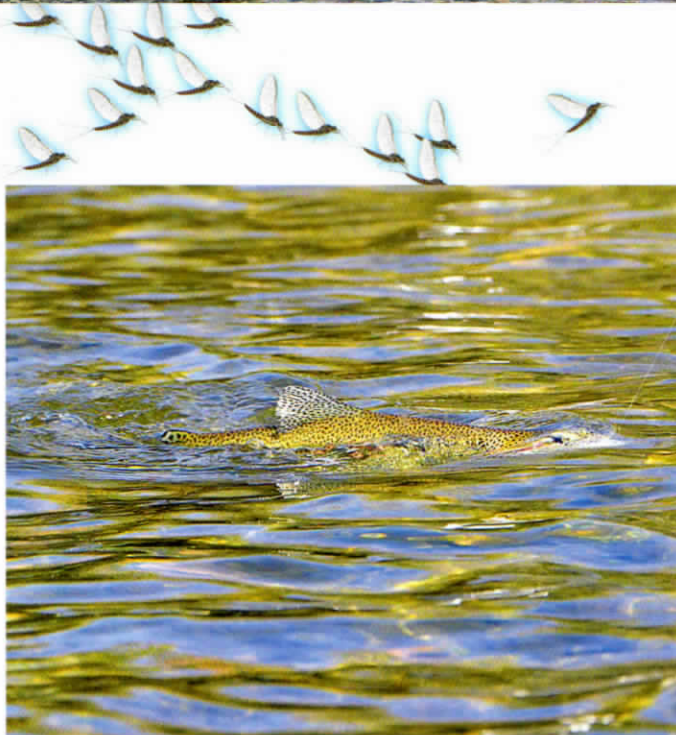

kläderna, på händerna och på vadarbyxorna. Det svenska ordet dagslände är ett passande namn, eftersom vuxenlivet (med vingar) från nykläckt slända till parningsduglig spinner och äggläggning kan vara en dag eller en del av en dag. I England och resten av Europa är namnet Upwinged fly och i USA heter alla dagsländor Mayflies. Ordet Mayfly i Europa är namnet på de två största av våra dagsländor: sjöandslände och åsandslände, populärt kallade *Vulgatan* och *Danican*.

Efter parningen lägger honorna äggen på olika sätt. Åsländan lägger sina ägg genom att krypa ned i vattnet på ett föremål, en sten, en gren, en bropelare eller en flugfiskares ben. Många av oss har blivit förvånade när vi drar av vadarbyxorna efter en dags fiske och upptäcker fläckar som inte fanns där när fisket började. Dagslände honan landar på byxorna, vänder sig med huvudet nedåt och promenerar ned till vattenlin-

Artikelförfattaren med regnbåge som tagit Gimånymfen.

Regnbåge som började äta dagsländenymer och sedan fortsatte att äta nykläckta dagsländor (duns) och två amerikanska klassiker - F.E. Thomas Special spö och Plueger Medalist-rulle.

KLÄCKANDE DAGSLÄNDOR

jen. Där lägger hon vingarna bakåt och låser en luftbubbla mellan dem för att kunna andas. Därefter går hon ned i vattnet, lägger äggen och flyter sedan döende eller död nedströms. Efter ett år kläcker äggen till en elegant nymf med avsmalnande kropp. Benen är smala och det mittersta av de tre stjärtspröten har korta hår på båda sidor, medan de yttre har hår på insidorna. Nymfen simmar snabbt som en fisk genom att lägga ihop stjärtspröten till en horisontell stjärt som används under de korta och snabba simrusherna.

Kunskap löser gåtan

GRUNDLÄGGANDE KUNSKAPER I insektslära och om vakformer gör inte bara flugfiskaren mer effektiv, utan fiskedagen blir också mycket mer intressant. Tillfredsställelsen blir även så mycket större när flugfiskaren löser problemet genom att analysera situationen och komma fram till rätt fluga och rätt fisketeknik.

Många tycks tro att om man behandlar flugfisket på ett mer eller mindre vetenskapligt sätt så berövar man sporten på dess romantik. För mig är den åsikten helt felaktig därför att vetenskapen dödar inte romantiken. Ett mirakel är inte mindre ett mirakel bara därför att vetenskapen har analyserat det. Det är faktiskt så att sanningen är mera motsatsen; vetenskap skänker mer romantik till romantiken och miraklet blir ännu mera ett mirakel.

Jag blir mer tillfredsställd när jag har tagit en fisk genom att ha använt mina kunskaper och resonerat mig fram till den rätta lösningen än att ha fått den genom ren tur, vilket jag inte förstår. Till och med en dag utan fisk behöver inte vara ointressant, eftersom det finns så många anledningar till att analysera orsaken till det jämfört med de till synes självklara teorier som uttrycks av olika författare under ett hundra år eller flera och sedan upprepats mer eller mindre korrekt av nästan alla skribenter av flugfiske. Jag vidhåller att även en ringa kunskap om den märkvärdiga värld där öringen lever bidrar till intresset och framgången hos både den erfarne flugfiskaren och nybörjaren.

The Flyfisher & The Trout's Point of View, 1931, Colonel E.W. Harding

Gimånymfen

Gimåsländan

Gimånymfen

Bindmönster:

Krok: 14-18

Bindtråd: olivgrön

Stjärtspröt: brunspräckliga fjäderstrålar från tjäder, morkulla eller raphöhna
Ben: brunspräckliga fjäderstrålar från tjäder, morkulla eller raphöhna, riktade två och två utåt sidorna

Vingsäckar: brunspräcklig fjädersektion vikt fram och tillbaka

Kropp: olivgrönt hår från bisam eller bäver blandat med ljust olivgrönt sälhår

Ribb: smal guldtråd

Gimåsländan (dun)

Bindmönster:

Krok: 14-20

Bindtråd: olivgrön

Stjärtspröt: Coq de Leon, tre och tre (eller två och två på de mindre storlekarna), riktade utåt i 45 graders vinkel från krokskaftet

Kropp: olivgrönt hår från bisam eller bäver blandat med ljust olivgrönt sälhår

Ribb: smal guldtråd

Vinge: Wood duck sidofjäder eller gråspräcklig sidofjäder från gräsandshane

Hackel: Whiting Grizzly dyed Olive eller Whiting Grizzly dyed Grey